

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.35.739/2016/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró,
Dr. Balogh Zsolt bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Jobbágy Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Jobbágy Krisztina ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: dr. Ivanovits Andrea ügyvéd

A per tárgya: fiatal mezőgazdasági termelőnek nyújtott támogatás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
3.K.27.028/2016/11. sz. ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.028/2016/11. számú ítéletét és az alperes JHÁT-JF/3508/2 (2015.) és JHÁT-JF/3508/4 (2015.) számú határozatait - az elsőfokú közigazgatási határozatokra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi;

- kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint elsőfokú- és 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2008. február 7. napján fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatás vonatkozásában támogatás iránti kérelmet nyújtott be az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatóságához. Az elsőfokú hatóság a 2008. november 5. napján kelt 1077530599 azonosító számú határozatával a felperes támogatási kérelmének helyt adott. A határozat szerint 18,6 EUME üzemméret megállapítására került sor, amelynek következtében a jövedelempótló támogatás összege 10.149.200 Ft lett.
- [2] A felperes 2008. december 23. napján kifizetési kérelmet nyújtott be a támogatási összeg 90%-os mértékére vonatkozóan. Az elsőfokú hatóság a 2009. február 19. napján kelt 1086552344 azonosító számú határozatával a felperes kifizetési kérelmének helyt adott és összesen 9.134.280 Ft támogatási összeg kifizetését rendelte el.
- [3] A felperes által a működtetési időszak 4. naptári évében, azaz 2012-ben teljesített üzemméret 2,96 EUME lett, a 4. évre vállalt 18,6 EUME helyett, amely 84,09%-os elmaradást jelent. A gazdaság üzemmérete a 2013. évben sem érte el a vállalt EUME mértéket, mivel ebben az évben az 4,32 EUME lett.
- [4] Az üzemméret meghatározása során nem volt figyelembe vehető több, a felperes által használt földterület, így a N. .../11, .../12 és .../13 hrsz. alatti területek, tekintettel arra, hogy a Földhasználati Információs Rendszer ezen területekre nem igazolta a felperes földhasználati jogosultságát.
- [5] A felperes 2013. január 31. napján kifizetés iránti kérelmet nyújtott be a támogatási összeg 10%-os mértékére vonatkozóan. Kérelmét az elsőfokú hatóság a 2012. évre vonatkozóan 168/1101/39/57/2008. és a 2013. évre vonatkozóan 168/1101/39/62/2008. számú határozatával elutasította, valamint kötelezte a felperest a 1077530599 azonosító számon nyilvántartott támogatási határozattal korábban benyújtott kifizetési kérelme alapján kifizetett támogatási összegből 9.134.280 Ft jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésére. Az elsőfokú határozatokkal szemben a felperes a törvényes határidőn belül fellebbezést terjesztett elő, amelyet az alperes 2015. augusztus 11. napján kelt JHÁT-JF/3508/4(2015.) iktatószámú, valamint a szintén 2015.

augusztus 11. napján kelt JHÁT-JF/3508/2(2015.) iktatószámú határozataival bírált el, amely döntései az ügyek, valamint a fél azonosságára tekintettel lényegében azonos rendelkező rész és indokolást tartalmaztak. A másodfokú határozatok indoklásának lényege szerint az elsőfokú hatóság mindkét határozata vonatkozásában eleget tett tényállás felderítési kötelezettségének és helyesen állapította meg az üzemméretet, valamint azt, hogy az üzemméret tekintetében a vállaláshoz képest jelentős elmaradás keletkezett. Mivel a felperes nem teljesítette a támogatási kérelemben vállalt üzemméretet, ezért a kifizetési kérelem elutasításának, valamint a már jogosulatlanul kifizetett támogatás visszafizetésre kötelezésnek volt helye.

- [6] A támadott közigazgatási határozatok indoklása szerint az üzemméret meghatározása során nem kerültek figyelembe vételre a N. külterület .../11, .../12 és .../13 hrsz.-ú területek, amelyek mindösszesen 14,49 hektárt tettek ki. A Földhasználati Információs Rendszer ugyanis nem igazolta az ügyfél földhasználatát, amelyet az is alátámaszt, hogy a nevezett területek vonatkozásában nem a felperes nyújtotta be az egységes területalapú támogatási kérelmet, ezért e tekintetben jogszerű földhasználónak nem lehetett a felperest tekinteni és a gazdasága üzemméretének meghatározásakor e területeket e miatt nem lehetett figyelembe venni.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A másodfokú döntésekkel szemben a felperes terjesztett elő kereseti kérelmet a bírósághoz, amelyben kérte, hogy a bíróság a másodfokú határozatokat az elsőfokú határozatokra kiterjedően helyezze hatályon kívül és utasítsa az alperest új eljárás lefolytatására.
- [8] A felperes kereseti kérelme indokául előadta, hogy jogszabály egyáltalán nem írja elő sem a kifizetési kérelem benyújtásának a feltételei között, sem pedig a vállalt EUME érték elérésének szabályai között azt, hogy a felperes földhasználatát a Földhasználati Információs Rendszernek kell igazolnia. Mivel a földhasználat szerinte jogszerűen valósult meg, megállapítható, hogy az elért EUME érték a 2013. évre nem 4,32, hanem 21,09 EUME nagyságot ért el, ami a vállalathoz képest nem marad el 10%-ot meghaladó mértékben, hanem meg is haladja azt. Hivatkozott arra is, hogy a csatolt dokumentumok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az érintett földterületen a működtetési időszakban a felperes gazdálkodott, mezőgazdasági tevékenységet folytatott, abból árbevétele származott és a határozatok meghozatala során figyelembe nem vett földterületeknek a felperes volt a tényleges használója.
- [9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperesi kereseti kérelem elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte a bíróságtól. Az alperes fenntartotta a határozatában foglaltakat.

Az elsőfokú ítélet

[10] Az ügyben eljáró Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2016. június 23-án kelt 3.K.27.028/2016/11. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. A bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a támadott alperesi határozatok rögzítették az elsőfokú eljárás során elkészített jegyzőkönyvek ténymegállapításait, valamint rögzítették a n-i földterületek tényét, azonban az üzemméret meghatározása során azt nem vehették figyelembe, tekintettel arra, hogy a földhasználati nyilvántartásban azok nem kerültek bejegyzésre. A bíróság osztotta az alperes álláspontját, miszerint a felperesi földhasználat ténszerűségét maga az alperes nem vitatta, viszont annak jogszerűségét a földhasználati nyilvántartásban történő bejegyzés hiányában nem lehetett megállapítani. Mindezek alapján a bíróság a felperes keresetét elutasította, tekintettel arra, hogy jogszabálysértést nem tárt fel az alperes eljárásában.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] Az ügyben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben kérte az alperes határozatainak az elsőfokú határozatokra kiterjedően hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú szerv új eljárás lefolytatására kötelezését a JHÁT-JF/3508/4(2015.) iktatószámú határozat tekintetében. A felperes kérte továbbá az alperesnek a perköltségekben történő marasztalását is. A felülvizsgálati kérelmek szerint a perbeli jogvita tárgya döntően az, hogy a nagyhegyesi földterületeket figyelembe kell-e venni a földhasználati nyilvántartásban történő bejegyzés hiányában is az üzemméret meghatározása során.

[12] A felperes hivatkozott a BH 320/2013. számú döntésére, amely kimondja, hogy a földhasználat bejelentésére vonatkozó kötelezettség nem feltétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások esetében a kifizetési kérelemnek. A kérelmezőnek a területeken folytatott tényleges gazdálkodást kell csak bizonyítani, a kifizetés feltételeként.

[13] A helyszíni ellenőrzés során is megállapításra került, hogy „az ügyfél tevőleges mezőgazdasági tevékenységet végez és a mezőgazdasági üzemet személyesen vezeti”. A felperes szerint elfogadhatatlan, hogy a ténszerű gazdálkodáson felül azt is bizonyítania kelljen, hogy az igény alapjául szolgáló földterületeket jogszerűen használja és ez csak a földhasználati nyilvántartásban történő bejegyzés útján történhetne. Jogszabály ugyanis ilyen követelményt nem fogalmaz meg. A Jogcímrendelet nem

tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy az üzemméret az SAPS kérelemben feltüntetett területek alapján kerül megállapításra, illetve nem tartalmaz arra vonatkozó előírást sem, hogy az ügyfélnek a földhasználatát az információs rendszer útján kell igazolnia. Tehát megállapítható, hogy a támogatás kifizetésének nem feltétele a földhasználat bejelentése, a nyilvántartásban való szereplése.

[14] Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 67/2007. (VII. 26.) FVM rendeletnek (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 7. § (1) bekezdés c) pontja alapján az is egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnek nem kellett egységes területalapú támogatás iránti kérelmet benyújtania az általa megművelt földterület vonatkozásában. A földhasználati nyilvántartásban való bejegyzési kötelezettséget csak a 29/2012. (III. 24.) VM rendelet 4. § (1) bekezdése (figyelemmel az 1. § 8. pontjában és a 2. §-ban előírtakra) ír elő, a 2012. évi egységes területalapú támogatások benyújtásának feltételei között, azonban a rendelet a 2. § (1) bekezdése alapján nem terjed ki a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatásokra, így azokra nem hatályos a rendelkezés, ezért a felperes ügyében hivatkozni sem lehet rá. Mindezek alapján a felperes szerint megállapítható, mind az alperes, mind pedig a bíróság jogszabályellenesen állapított meg a jegyzőkönyvvel ellentétes tényeket, így azok iratellenesek, továbbá jogsértő a jegyzőkönyv mellőzése a bizonyítékok közül. Az alperes nem adta jogszabályi indokát annak, hogy a tényszerű földhasználat mellett mely jogszabály írná elő a földhasználati bejegyzést a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó induló támogatások esetében. Az eljáró bíróság nem is hívta fel az alperest a jogszabályi alap megjelölésére. Mindezek alapján az alperes határozatai jogsértőek, és a bíróság döntése is jogsértő amiatt, hogy ezeket a jogsértéseket nem állapította meg.

[15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[17] A Kúria szerint az ügyben eljáró bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek közötti vitát az a kérdés képezte, hogy a nagyhegyesi földterületeket a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzés nélkül is figyelembe kell-e venni az adott tárgyévhez tartozó üzemméret meghatározása során. Az alperes a földhasználat tényszerűségét nem vitatta, viszont annak jogszerűségét a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzés hiányában nem tartotta megállapíthatónak.

[18] A Jogcímrendeletnek az ügy idején hatályos 7. §-a szerint a földhasználati nyilvántartásban szereplés nem feltétele a kifizetési kérelemnek e támogatás esetében.

[19] A Kfv. IV. 35.314/2012/5. (BH 2013/11/320) számú ügyben az előbbiekkal összhangban a Kúria már akként döntött, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások esetén a kifizetési kérelem megalapozottságának nem feltétele a földhasználati jogcím bejelentésére vonatkozó kötelezettség. Ugyanakkor a jogosultnak bizonyítania kell, hogy a támogatással érintett földterületen ténylegesen gazdálkodik.

[20] A Jogcímrendelet szövege a vonatkozó részben így szól:

„7. § Az ügyfél a támogatási kérelmet jóváhagyó határozat kézhezvételét követő 45 napon belül köteles az MVH által közzétett közleményben előírt formában, postai úton kifizetési kérelmet benyújtani az MVH-hoz, amelyhez mellékelnie kell:

- a) az egyéni vállalkozói igazolvány hiteles másolatát, amennyiben azt a támogatási kérelemhez nem mellékelte;
- b) a támogatási kérelemhez csatolt üzleti tervben a gazdaság kiindulási állapotaként megadott termelési eszközök (földterület és egyéb ingatlan, állatállomány, gépek és egyéb berendezések, termelőtevékenységhez tartozó kvóták) igazolásául szolgáló dokumentumokat, különösen:
 - ba) a földterület tulajdonjogát igazoló tulajdoni lap hiteles másolatát,
 - bb) bérlet földterület esetén a bérleti szerződés eredeti példányát vagy hiteles másolatát és a teljes földhasználati lapszemlét,
 - bc) bértartás esetén a vonatkozó szerződés eredeti példányát vagy hiteles másolatát,
 - bd) állatvásárlás esetén az adásvételi szerződés eredeti példányát vagy hiteles másolatát és a vásárlásra vonatkozó dokumentumokat,
 - be) gazdaságátadás esetén a gazdaság átvételéről szóló adásvételi vagy ajándékozási szerződés hiteles másolatát, az átadott gazdaságra vonatkozóan a bejegyző határozatot, az új tulajdonos tulajdonjogának bejegyzését tartalmazó tulajdoni lapot, földhasználati lapszemlét, az állatok átadására vonatkozó okiratot, egyéb dokumentumokat, amelyek igazolják, hogy az átadó gazdálkodó a tulajdonjogot az átvevőre átruházta;
- c) amennyiben nem nyújtott be egységes területalapú támogatás iránti kérelmet, a gazdasághoz tartozó földterületek határvonalait ábrázoló a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet szerinti egyedi blokkterképet.”

[21] A támogatási kérelemhez csatolt üzleti tervben a gazdaság kiindulási állapotaként megadott termelési eszközök (így a földterület) igazolásául szolgáló dokumentumokat kell csatolni, melyek enumeratív („különösen:” kezdettel) felsorolása következik, bb) pont alatt szerepeltetve a földhasználati nyilvántartásban szereplésre utaló dokumentumot. Mindez egybevág az idézett BH-döntéssel, miszerint a földterület használatának alátámasztására

különböző igazolási módok lehetségesek. Köztük kézenfekvő ugyan a földhasználati nyilvántartásban szereplés tényének dokumentálása, de nem ez az egyetlen mód erre. Még kevésbé állítható, hogy konstitutív lenne, azaz ennek hiányában eleve meg lehetne kérdőjelezni a használat jogszerűségét.

[22] Tekintettel arra, hogy a vitatott nagyhegyesi területek felperes részéről való használatának ténye az alperes által is elismert, a fentiek alapján a nyilvántartásban szereplés hiánya nem jelenthet kétséget a jogszerűségét illetően, figyelemmel a felperes által csatolt okirati bizonyítékokra is. A Kúria egyetért a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal, hogy a bizonyítást ebben a kérdésben nem lehet kötötté tenni, mert akkor a Jogcímrendelet 7. §-ával ellentétesen lényegében jogszerűtlen többletkövetelmény kerül megállapításra a felperes terhére.

[23] A felperes okiratokkal bizonyította földhasználati jogosultságát. Bemutatta a bírósági eljárásban a tulajdoni és földhasználati lapokat az ingatlannyilvántartásból, továbbá csatolta ezekhez a jogosultakkal kötött bérleti és alhaszonbérleti szerződéseit. A használat ténylegességét pedig az alperes sem vitatta. Ez a bizonyítás a Kúria szerint kielégítő, továbbá jogszerű a jogosultság megállapítása szempontjából.

[24] Más jogalap, amelyikre alapítható az alperes határozataiban és a bíróság ítéletben támasztott vitatott követelmény nem állapítható meg. Az alperes által felhozott további jogszabály, az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2012. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 29/2012. (III. 24.) VM rendeletnek az ügyben való alkalmazhatóságát illetően a Kúria a felperes felülvizsgálati kérelemben megfogalmazott álláspontját osztja. A rendelet tárgyi hatálya a 2. § szerint nem terjed ki a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatási fajtára, egységes területalapú támogatás iránti kérelmet a Jogcímrendelet fentebb idézett 7. § c) pontja szerint nem kellett feltétlenül benyújtani. A rendelet időbeli hatálya miatt is kétséges annak az ügyben való alkalmazhatósága, hiszen a kérelmet 2008-ban nyújtották be, még a 2012. évben teljesített kifizetés okán is, e jogszabály figyelembe vehetősége értelemszerűen nem lehetne kizárólagos.

[25] Mindezek alapján megállapítható, hogy a felülvizsgálattal érintett ítélet sérti a Jogcímrendelet 7. §-át, a felperes által felhozott bizonyítékok értékelésének mellőzése miatt pedig a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését.

[26] A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemnek helyt adott, a bíróság határozatát a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az alperes határozatait a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján ugyancsak hatályon kívül helyezte és az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezte.

A döntés elvi tartalma

[27] *A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások esetén a kifizetési kérelem megalapozottságának nem feltétele a földhasználati jogcím bejelentésére vonatkozó kötelezettség. A jogosultnak bizonyítania kell a támogatással érintett földterületen folytatott gazdálkodói tevékenysége ténylegességét és a földhasználat tekintetében jogszerűségét.*

Alkalmazott jogszabályok

[28] 67/2007. (VII. 26.) FVM rendelet 7.§

Záró rész

[29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[30] A felperes sikeres felülvizsgálati kérelmére tekintettel, valamint figyelemmel a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. §-ára is, az alperest kötelezte a felperes perköltségeinek megfizetésére.

[31] A felülvizsgálati eljárás illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § m) pontja értelmében, valamint figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára is az állam viseli.

Budapest, 2017. szeptember 19.

**Dr. Kalas Tibor s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s.k.
előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró**